

ANNEX IV

Pautes de neteja i desinfecció de superfícies i espais dels centres educatius enfront de la COVID-19, del Servei de Prevenció del Personal Docent de la Conselleria d'Educació, Universitat i Recerca

Document del Servei de Prevenció de Riscs Laborals de la Direcció General de Personal Docent. Aquest document pot ser modificat per la informació tècnica i científica que es vagi publicant pel Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social. Data d'actualització: 23 de maig de 2020.

1. Introducció

Davant la situació actual i amb la necessitat de frenar la propagació de la COVID-19 (causada pel virus SARS-CoV-2) ens hem vist en la necessitat d'introduir canvis importants en el nostre entorn laboral.

Les mesures descrites en el present document s'han d'aplicar per tal de garantir la seguretat i salut de tot el personal del centre que hagi de fer les tasques corresponents a la seva feina de manera presencial, així com la de l'alumnat i les persones externes que hagin d'accedir als centres educatius.

Tot i que no es coneix de manera precisa, per analogia amb altres infeccions causades per virus sembla que la transmissió es produiria a través del contacte estret amb les secrecions respiratòries que es generen amb la tos o l'esternut d'una persona malalta. Aquestes secrecions infecten una altra persona si entren en contacte amb la mucosa nasal i bucal (o oral) i la conjuntiva ocular.

Tanmateix, les gotícules que contenen el virus poden dipositar-se en superfícies i espais. Segons diferents autors científics, és possible la transmissió del coronavirus des d'aquestes superfícies contaminades, donada la supervivència que té en les mateixes. L'anàlisi de diversos estudis revela que el coronavirus pot sobreviure en superfícies de vidre, metall o plàstic fins i tot durant més de nou dies (a la temperatura de 30°C o més es redueix el temps de supervivència).

Donada la potencial supervivència del virus en les superfícies i espais de treball convé establir unes pautes de neteja i desinfecció.

Neteja: Té com a objectiu principal eliminar la brutor i bona part dels microorganismes

Desinfecció: elimina els microorganismes de les superfícies.

La desinfecció sempre ha de ser posterior a la neteja ja que perquè el desinfectant sigui eficaç, les superfícies han d'estar lliures de brutor.

Està demostrat que determinats desinfectants d'ús domèstic i biocides d'ús professional aplicats a les superfícies i objectes l'inactiven de manera eficaç.

2. Objectiu

Ateses les recomanacions de les autoritats sanitàries de realitzar desinfeccions en diversos centres i llocs, s'estableix com a objectiu l'establiment d'unes pautes de desinfecció en els centres educatius.

2.1. Desinfectants

Per realitzar la desinfecció es pot utilitzar lleixiu en una concentració d'1:50, preparant una dilució en aigua freda de l'aixeta, que haurà de ser utilitzada de forma immediata per evitar les pèrdues per evaporació.

També es pot utilitzar per a la desinfecció alcohol de 70° o peròxid de hidrogen al 0,5 % (aigua oxigenada).

També es poden utilitzar els desinfectants viricides autoritzats pel Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social, seguint la informació recollida en les seves etiquetes o fitxes de dades de seguretat (https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Listado_virucidas.pdf).

A més d'aquests, hi ha altres viricides autoritzats pel Ministeri de Sanitat. Aquests i els que interessin per a l'objecte d'aquest document són TP2 (desinfecció de

superfícies i aèria, ús ambiental). En la mateixa web del Ministeri de Sanitat, pel que fa al coronavirus, s'ha posat un enllaç amb aquests productes:

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Listado_virucidas_PT2_ambiental.pdf

Pel que fa a aquests productes, són biocides i es troben regulats per la seva pròpia normativa, la qual cosa fa que no puguin ser aplicats per l'empresa convencional de neteja que va als diferents centres de treball, sinó que han de ser aplicats per empreses inscrites en el Registre oficial d'establiments i serveis biocides a les Illes Balears:

- **Mallorca:** <https://www.caib.es/sites/salutambiental/es/mallorca-33681/>
- **Menorca:** <https://www.caib.es/sites/salutambiental/es/menorca-33089/>
- **Eivissa** **i** **Formentera:** https://www.caib.es/sites/salutambiental/es/ibiza_y_formentera-33090/

2.2. Com preparar els desinfectants?

Perquè la desinfecció sigui eficaç, cal netejar prèviament. Les etapes bàsiques de la higienització (neteja i desinfecció) són:

1. Ordenar i retirar els objectes en desús.
2. Retirar mecànicament la brutor més gruixuda.
3. Banyar les superfícies que s'han de netejar.
4. Aplicar mecànicament una dilució de detergent d'acord amb les indicacions de concentració i temperatura que indiqui el fabricant.
5. Aclarir.
6. Desinfectar d'acord amb les indicacions de concentració i temperatura que indiqui el fabricant.
7. Aclarir.
8. Eixugar.

Com preparar el lleixiu a l'1:50?

1. S'agafen 20 ml de lleixiu domèstic (dues cullerades soperes plenes), no importa la marca.

2. Es posen dins d'una ampolla d'1 l.
3. S'omple l'ampolla amb aigua de l'aixeta fins a completar-la. Per preparar la dilució no s'ha d'emprar aigua calenta.
4. Es tanca i se li dona la volta diverses vegades per barrejar-ho. Atenció: s'ha de preparar la dissolució el mateix dia del seu ús.

Els llocs desinfectats amb lleixiu no es poden ocupar fins que es trobin ben eixuts.

Com preparar l'alcohol de 70°?

Per aconseguir una concentració d'alcohol de 70° a partir del de 96°, s'han de mesclar 70 ml d'alcohol amb 30 ml d'aigua potable. Per preparar la dilució no s'ha d'emprar aigua calenta.

Es pot emprar aquesta dissolució per desinfectar els objectes personals (ulleres, telèfons fixos i mòbils, teclats d'ordinador i ratolí, claus, etc.).

3. Mesures higièniques als centres educatius

El personal dels centres educatius ha de disposar de totes les eines, equips i materials per realitzar la seva tasca sense necessitat de compartir-los.

Als equips amb què hi pugui haver un ús compartit (enquadernadores, fotocopiadores...) hi haurà material per a la seva desinfecció abans de l'ús i les instruccions pertinents per fer-ho amb seguretat. També han de comptar amb papereres a l'abast per poder dipositar ràpidament el material no reutilitzable.

S'han de retirar tots els elements o objectes decoratius a l'accés de l'alumnat i famílies i que puguin sofrir una major manipulació: revistes, fulletons, calendaris...

Per als documents, paqueteria o correu procedent de l'exterior s'haurien de fer servir guants per recollir-los i desinfectar-los abans del repartiment, sempre que el material ho permeti.

Als centres es realitzarà una neteja i desinfecció de les instal·lacions mínim un cop al dia, i es reforçarà en aquells espais que ho necessitin en funció de la intensitat d'ús.

Es tindrà especial atenció a les zones d'ús comú i a les superfícies de contacte més freqüents, com poms de portes, taules, mobles, passamans, sòls, telèfons, penjadors, i altres elements de similars característiques.

Pel que fa a l'ús i neteja del bany i lavabos, es netejaran adequadament els lavabos en funció de la intensitat d'ús i, almenys, tres vegades al dia. En tots els banys del centre hi haurà dispensadors de sabó i paper disponible per eixugar-se les mans, o, si no, gel hidroalcohòlic. Els alumnes hauran de rentar-se acuradament les mans cada vegada que facin ús del bany.

En aquest cas, es recorda que si l'aplicació del producte viricida ha de ser per part de personal professional especialitzat, s'haurà d'assegurar que l'empresa que ho realitza està expressament registrada per fer-ho en el Registre oficial d'establiments i serveis biocides de les Illes Balears.

Es col·locarà dispensador de gel desinfectant en aquelles aules que no tinguin lavabo per a rentat de mans amb aigua i sabó. S'ha de tenir en compte que quan les mans tenen brutícia visible el gel hidroalcohòlic no és suficient, i cal fer servir aigua i sabó.

Es revisaran diàriament els dispensadors de sabó i els de paper, envasos de gel o solució hidroalcohòlica i es procedirà a la seva substitució en cas d'avaría o recàrrega. S'ha de vigilar la neteja de papereres.

Diàriament i durant un mínim de cinc minuts s'han de ventilar els espais del centre. Les aules es ventilaran entre classe i classe.

Després de cada neteja, els materials emprats i els equips de protecció utilitzats es rebutjaran de forma segura, i es procedirà posteriorment al rentat de mans.

Així mateix, es realitzarà una neteja i desinfecció dels llocs de treball en cada canvi de torn, amb especial atenció al mobiliari i altres elements susceptibles de manipulació, sobretot els utilitzats per més d'un treballador.

Les mesures de neteja s'estendran també, si escau, a zones privades dels treballadors, com ara vestuaris, taquilles, lavabos, cuines i àrees de descans.

Quant al personal de neteja:

- Per aconseguir una higienització eficaç i evitar riscos per al personal, cal informar-lo i formar-lo convenientment sobre els procediments de treball i les mesures de seguretat.
- Es desenvoluparan protocols generals de treball per dur a terme les tasques d'higienització adaptades a la prevenció de la COVID-19. Aquests protocols s'elaboraran amb l'assessorament dels serveis de prevenció de riscos laborals.
- Es garantirà que els centres educatius tinguin operatiu un lavabo amb aigua corrent, sabó i paper assecant per a la rentada de mans i solució hidroalcohòlica per a la desinfecció.
- Les ungles han de dur-se curtes i cuidades, i s'ha d'evitar l'ús d'anells, polseres, rellotges o altres adorns.
- Als carros de neteja s'ha de disposar de solució hidroalcohòlica i contenidors tancats amb pedal, per a les deixalles. Cada lloc de treball s'ha de dotar i s'hi ha de facilitar que es pugui alternar la rentada de mans amb l'ús de gel o solució alcohòlica, amb la finalitat de mantenir una correcta higiene.
- Es realitzarà la neteja i desinfecció dels estris de treball, inclosos els carros. La roba de protecció i els estris es rentaran i desinfectaran segons els protocols establerts a aquest efecte en funció de la mena de tasca de neteja realitzada per la persona treballadora. Les peces tèxtils es rentaran de manera mecànica a 60/90°C. En cap cas, es pot efectuar la rentada en els domicilis

particulars del personal.

- Si els centres disposen de sistemes de ventilació mecànica es recomanen temps d'operació perllongats. S'han de canviar els temporitzadors del sistema per iniciar la ventilació a velocitat nominal almanco dues hores abans del temps d'ús de l'edifici, i canviar a velocitat més baixa dues hores després del temps d'ús. Es recomana mantenir la ventilació encesa 24 hores, amb nivells de ventilació reduïts quan no hi ha presència de persones, però no apagada. S'ha de canviar la recirculació de l'aire a 100 % aire exterior.

4. Pautes per a la neteja i desinfecció del centres quan hi hagi un cas de COVID-19

En general, és molt probable que en qualsevol moment les autoritats sanitàries decideixin que alguns llocs de treball necessiten ser netejats i desinfectats amb una major freqüència del que és habitual, ja que la majoria són llocs de pública concurrència (oberts o tancats). S'ha de tenir en compte que el Servei de Prevenció treballa de manera coordinada amb la Conselleria de Salut i Consum per identificar els casos amb COVID-19 de l'Administració i també en la determinació dels casos concrets.

Abans de procedir a una desinfecció convindria realitzar una consulta i valoració al Servei de Prevenció dels llocs de feina que s'han de desinfectar. De vegades hi ha confusió en diversos aspectes (tot o part de l'edifici, casos concrets, si la persona no presentava símptomes en el treball...) El pas previ a la neteja i desinfecció és la senyalització i informació. Una vegada fora del lloc de treball la persona sospitosa o confirmada amb COVID-19:

- a) Si la persona amb símptomes ocupa un espai específic (aula, sala de psicomotricitat, gimnàs...), ha de tancar-se la porta i senyalar-se el risc. Les finestres han de romandre obertes fins que l'espai no s'hagi desinfectat.
- b) Si el lloc de treball de la persona amb símptomes es troba en un espai comú, compartit amb altres persones, se senyalarà l'àrea dos metres al voltant del lloc de treball del cas (sòl, mobiliari), i les zones i mobiliari d'ús compartit de tota la sala de treball (armaris o prestatgeries, fotocopiadores, etc.). A les

altres persones treballadores de l'àrea se'ls informarà immediatament i se'ls demanarà que extremin les mesures d'higiene personal, així com que s'extremin les mesures de neteja i desinfecció en els punts crítics. Aquesta informació es farà extensiva a tot el personal del centre, inclòs el de neteja, i els usuaris.

Neteja i desinfecció:

Encara no queda molt clar si per a la neteja i desinfecció en casos probables o confirmats de COVID-19 s'han d'utilitzar els desinfectants domèstics que les autoritats sanitàries recomanen o si s'han d'utilitzar els viricides autoritzats pel Ministeri de Sanitat, cosa que implica la contractació d'una empresa autoritzada per a l'aplicació de productes viricides inscrita en el Registre oficial d'establiments i serveis biocides a les Illes Balears.

Atesa la gravetat de la situació i l'estat actual dels coneixements tècnics respecte a la COVID-19, es recomana la contractació d'una empresa autoritzada per a l'aplicació de productes viricides, inscrita en el Registre oficial d'establiments i serveis biocides a les Illes Balears, i no deixar aquesta responsabilitat al personal convencional de la neteja. Aquestes empreses hauran de presentar un pla d'actuació de neteja i desinfecció que contengui:

- Un diagnòstic de situació, que anirà acompanyat d'una inspecció i una avaluació de la situació i riscos.
- Un programa d'actuació amb pautes de neteja, desinfectants a utilitzar, mètode d'aplicació, protecció dels elements susceptibles de ser afectats (endolls, ordinadors, altres equips informàtics, etc.).
- La gestió adequada de residus, a més d'oferir successius treballs de desinfecció amb caràcter preventiu els dies posteriors a la desinfecció.

5. Gestió de residus

Es disposaran poals amb tapa i accionats per pedal a diferents llocs del centre, on es dipositaran les mascaretes, guants, papers utilitzats per al rentat de mans o

GOIB

desinfecció de materials... Una vegada plena la bossa, aquesta es ficarà dins una segona bossa i es disposarà en el contenidor de rebuig (agrupació de residus d'origen domèstic que s'obté un cop efectuades les recollides separades).

La resta de residus comuns es tractaran de la mateixa manera com s'havia anat fent fins ara, respectant la segregació dels mateixos.

Annex IV A

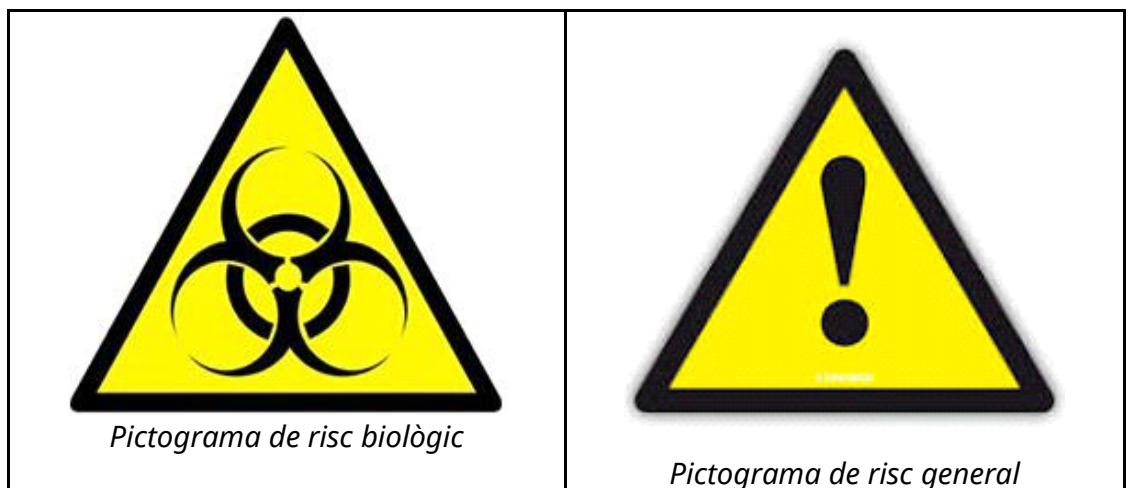
Exemple de senyalització quan hi ha un cas sospitós de COVID-19 (l'ha de senyalar el responsable de l'edifici, s'ha de marcar la senyal de risc visible)

En una aula: s'ha d'escriure la frase de risc directament a la porta.

La frase de risc és: «PROHIBIDA L'ENTRADA. EN AQUEST ESPAI HI HA UN CAS SOSPITÓS DE COVID-19. NOMÉS POT ENTRAR-HI PERSONAL AUTORITZAT FINS A LA DESINFECCIÓ.»

En un espai ampli de treball, compartit amb altres persones: s'ha de senyalar el lloc de treball amb la frase de risc (per exemple en la pantalla de l'ordinador) i cinta senyalitzadora o aïllant al terra, millor groga, en una àrea de dos metres al voltant del lloc de treball. A les zones i mobiliari d'ús compartit (armaris o arxivadors, fotocopiadores, etc.) s'ha d'aferrar directament el senyal. La frase de risc és: «NO SOBREPASSEU LA CINTA FINS A LA DESINFECCIÓ. EN AQUEST LLOC DE TREBALL HI HA HAGUT UN CAS SOSPITÓS DE COVID-19.»

A l'edifici de manera general: és recomanable el pictograma de perill en general i frase de risc principalment a les portes d'accés i sortida de l'edifici, ascensors i banys implicats. La frase de risc és: «EXTREMAU LES MESURES D'HIGIENE PERSONAL. EN AQUEST EDIFICI [S'ha d'indicar la planta o zona si escau.] HI HA HAGUT UN CAS SOSPITÓS DE COVID-19).»

L'objectiu de la senyalització és informar que s'extremen les mesures d'higiene personal a tota la població que accedeixi a l'edifici. Es recomana el pictograma de perill en general i no el de risc biològic perquè no hi hagi la sensació que tot l'edifici està infectat.